

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

SUMMARIA SOCIALIA

Välisajakirjades ilmunud sotsioloogia-, majandus- ja poliitikaalaste kirjutiste tutvustusi

2012 : 5

<http://www.nlib.ee/summaria-socialia/>

E-post: Mai.Voormann@nlib.ee

SISUKORD

VALIK ÜLEVAATEID VÄLISAJAKIRJANDUSES ILMUNUD ARTIKLITEST VALITSUSE STABIILSUST MÕJUTAVAD TEGURID Grotz, Florian; Weber, Till. Party systems and government stability in Central and Eastern Europe.....	2
VALIJAKÄITUMISEST EUROOPA PARLAMENDI VALIMISTEL Hobolt, Sara B.; Spoon, Jae-Jae. Motivating the European voter: parties, issues and campaigns in European Parliament elections.....	3
PEAMINISTRITE MAJANDUSKRIISI SELGITUSED AVALIKKUSELE Masters, Adam; 't Hart, Paul. Prime ministerial rhetoric and recession politics: meaning making in economic crisis management.....	4
VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST	
EUROOPA LIIT.....	6
MAAILMAPOLIITIKA.....	7
RAHVUSVAHELISED SUHTED.....	8
POLIITILISED PROTSESSID.....	8
MAJANDUSPOLIITIKA.....	11
KODANIKUÜHISKOND.....	13
RAHVASTIKUPOLIITIKA.....	13
RAHVUSPOLIITIKA.....	13
KESKKONNAPOLIITIKA.....	14
HARIDUSPOLIITIKA.....	14
SOTSIAALNE KAPITAL.....	15
SOTSIAALPOLIITIKA.....	15
SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS.....	16
TERVISHOIUPOLIITIKA.....	16
TÖÖPOLIITIKA.....	16
SOOUURINGUD.....	17

VALITSUSE STABIILSUST MÕJUTAVAD TEGURID

Grotz, Florian; Weber, Till. Party systems and government stability in Central and Eastern Europe // World Politics. Vol. 64 (2012), no. 4, p. 699-740.

Artiklis analüüsitakse parteisüsteeme ja valitsuse stabiilsust Kesk- ja Ida-Euroopa riikides (sh Eesti) 1990. aastast kuni 2011. aasta lõpuni.

Märgitakse, et valitsuse stabiilsus on neis riikides märkimisväärselt erinev, nt kui Lätis oli 2006–2010 neli valitsust, siis Poolas oli aastatel 2007–2011 vaid üks. Viimatiõeldu kehtib ka Ungari kohta, samas kui Sloveenias oli alates 2008. aastast kuni 2011. aasta lõpuni kolm valitsust. Üldiselt on parteisüsteem tähtis, kuid lahtiseks jääb küsimus, missugused partei omadused on olulised valitsuse järjepidevusele postkommunistlikes demokraatlikes riikides. Autorid püüavad tõestada, et valitsuse stabiilsuse standardteooriad tuleb üle vaadata, kuna sellises keerulises keskkonnas nagu postkommunistlikud parteisüsteemid ei ole valitsuse stabiilsuse selgitamisel küsimus niivõrd parteide omaduste summas kui võrd nende omaduste koostoimes.

See argument toetub kahele eeldusele: (1) Ida- ja Kesk-Euroopa parteid toetuvad samadele alustele nagu nende analoogid Lääne-Euroopas – võim, parteipoliitika edu ja valijate hääled; (2) postkommunistlike riikide parteid tegutsevad keerulisemates oludes kui Lääne-Euroopa parteid, nt üleminekumajandus, põhiseadusliku korra kehtestamise raskused, euroopastumise surve. Seetõttu tuleb nende riikide valitsustel hakkama saada suurema arvu mitmekesisemate tingimustega, mis komplitseerivad valitsuse võimulejäämist. Need rasked tingimused käivad kogu parteisid ümbritseva strateegilise keskkonna, nii valitsuse kui ka parlamendiopositsiooni kohta. Parteid peavad olema teadlikud keerulisest olukorrast ning arvestama seda valitsuse strateegiliste valikute hindamisel. Kusjuures tuleb tegeleda mitte üksikute raskustega, vaid pöörata tähelepanu valitsuse ja opositsiooni omaduste konstrellatsioonile tervikuna.

Tulemused näitavad, et vähemusvalitsuse suhteline stabiilsus ei sõltu esmalt juhtparteide arvilisest suhtest, vaid pigem opositsiooniparteide toetusest – mida enam on opositsiooniparteisid, kelle toel vähemusvalitsus saab parlamendis enamuse, et oma poliitikat ellu viia, seda püsivam on vähemusvalitsus. Liiga paljude parteide osavõtuga moodustatud koalitsioonid ei ole samuti piisavalt stabiilsed sisemiste vastuolude tõttu. Vastuolude puhul on tähtsad ideoloogilised erinevused. Mida tugevam on opositsiooniline äärmuspartei, seda püsivam on enamusvalitsus ja vähem püsivam vähemusvalitsus; sama kehtib ka opositsioonis olevate kommunistlike parteide järglaste kohta.

Oma mõju avaldab ka valitsuskoalitsiooni osaliste parlamendistääž, eelkõige killustunud parlamendi korral. Mida rohkem on pikaajaliste kogemustega osalisi, seda stabiilsem on valitsus. Ja vastupidi – mida väiksem on parlamendistääž, seda enam avaldab see negatiivset mõju valitsuse stabiilsusele.

Autor toob näite Eesti 2003. aasta valimistelt, mille võitis äsjaloodud Res Publica ning moodustas suhteliselt killustunud parlamendi juures koalitsiooni Reformierakonna ja Rahvaliiduga. Kasvavad pinged Res Publica ja Reformierakonna vahel viisid valitsuskriisini, peaministri umbusaldamiseni ja Res Publica asendamiseni juba 1992. aastast parlamendis esindatud Keskerakonnaga. Suhteliselt kogenud parteid jäid valitsusse kuni korraliste valimisteni.

VALIJAKÄITUMISEST EUROOPA PARLAMENDI VALIMISTEL

Hobolt, Sara B.; Spoon, Jae-Jae. *Motivating the European voter: parties, issues and campaigns in European Parliament elections // European Journal of Political Research. Vol. 51 (2012), no. 6, p. 701-727.*

Artiklis vaadeldakse valijakäitumist Euroopa Parlamendi (EP) valimistel. Märgitakse, et võrreldes riigisiseste valimistega käitutakse erinevalt, sest EP valimisi peetakse teisejärgulisteks, kus kaalul on vähem. Tegemist võib olla ka protestikäitumisega. Autorid küsivad, millal ja miks muudavad valijad oma käitumist EP valimistel. Esitatakse mh järgmised hüpoteesid: (1) mida lähemal on valijad ideoloogiliselt parem-vasak teljel oma riigis eelistatud parteile, seda vähem tõenäoline on, et nad valivad mõne teise või hoiduvad EP valimistest; (2) mida rahulolematumad on valijad valitsuse tegevusega, seda tõenäolisemalt valivad nad kedagi teist või hoiduvad EP valimistest; (3) mida suurem on lõhe valijate ja parteide vahel Euroopa lõimumise mõttes, seda tõenäolisem on, et valijad eelistavad mingit teist parteid või hoiduvad EP valimistest; (4) mida rahulolematumad on valijad ELiga, seda tõenäolisem on, et nad muudavad oma senist eelistust või hoiduvad EP valimistest.

Empiiriliseks aluseks on 2009. aasta Euroopa Parlamendi valimiste andmed 27 liikmesriigis (sh Eesti).

Esmapilgul kinnitavad tulemused seisukohta, et EP valimised on teisejärgulised – valimisaktiivsus (43%) oli madalam liikmesriikide riigisiseste valimiste tulemustest ning madalam ka eelnevatest EP valimistest. Suured juhtparteid esinesid üldiselt kehvalt, samal ajal kui väikesed opositsiooniparteid (rohelised, paremäärmuslased jne) nautisid märkimisväärseid võite. Seda tulemust saab interpreteerida nii, et valijad käituvad EP valimistel riigisisestest valimistest erinevalt – vähem on kaalul ning neid huvitavad rohkem kodused asjad.

Ülejäänud tulemused ei sobitu siiski teisejärguliste valimiste mudelisse. Euroopa-vastased parteid esinesid paremini kui riigisisestel valimistel, sotsialistlikud parteid aga halvemini, sõltumata sellest, kas nad olid koalitsioonis või opositsioonis. Võib järeldada, et valijaid huvitas Euroopa lõimumine ja üleeuroopalised küsimused.

Oluline on küsimus, millal ja miks on Euroopa Liiduga seotud kaalutlused valijatele tähtsad. Tulemused näitavad, et mida kõrgem on Euroopa küsimuste politiseerituse tase, seda enam mõjutavad erakondlikud seisukohad ELi küsimustes valijakäitumist EP valimistel.

Oma mõju avaldab parteiline polariseerumine. Valijad võtavad ELi temaatikat arvesse vaid siis, kui erakonnad esitavad oma selged valikud. Samas puudub parteilise polariseerumise mõju protestihääletamisele.

Autorid hindavad seda järeldust määravaks, sest see lubab eeldada, et Euroopa integratsiooni kasvava politiseerumise tulemusena arvestavad valijad parteide seisukohti ELi küsimuses ning ei hääleta lihtsalt protestist Euroopa vastu. Seega on parteidel oluline koht valijate poliitiliste valikute tegemisel Euroopas.

Tulemused näitasid ka seda, et parteiline polariseerumine ELi küsimustes on Ida- ja Kesk-Euroopa uutes demokraatlikes riikides madalam kui lääneriikides.

PEAMINISTRITE MAJANDUSKRIISI SELGITUSED AVALIKKUSELE

Masters, Adam; 't Hart, Paul. Prime ministerial rhetoric and recession politics: meaning making in economic crisis management // Public Administration. Vol. 90 (2012), no. 3, p. 759-780.

Artikkel vaatleb kolme peaministri – Gordon Browni (Suurbritannia), Brian Coweni (Iirimaa) ja Kevin Ruddi (Austraalia) finantskriisi ajal (2007–2008) avalikkusele antud selgitusi. Tähelepanu all on peaministrite vastused küsimustele: Kui halb on olukord? Kuidas selline olukord sai tekkida? Kes või mis vastutab? Mida tuleb teha, et finantskriisiga toime tulla?

Kasutatakse nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid meetodeid.

Kõik peaministrid tunnistasid 2008. aastal ühel või teisel viisil kriisi olemasolu. Jaanuaris märkis Rudd, et viimase kuue kuu jooksul on maailmamajanduses olnud ebakindlad ajad. Sama aasta veebruaris tunnistas Brown, et kuus kuud on olnud finantskriis. Cowen astus ametisse 2008. aasta mais ja nentis siis, et Iiri majandust ähvardab finantskriis.

Peaministrite esimeseks sammuks oli globaalse finantskriisi rahvusliku mõju määratlemine. Kõik peaministrid rõhutasid avalikus kommunikatsioonis tugevasti langust/tagasiminekut. Austraalia peaminister Kevin Rudd tõi sagedasti välja võrdluse teiste riikidega ning juhtis tähelepanu oma riigi majanduse tugevusele, samuti märkis ta teistest sagedamini, et tegemist on halvima kriisiga üldse.

Iiri peaminister Brian Cowen rõhutas samuti langust ja võrdles oma riigi olukorda teiste riikidega, kuid rääkis suhteliselt vähe Iiri majanduse tugevusest. Suurbritannia peaminister Gordon Brown oli võrreldes teistega tagasihoidlik kriisi tõsiduse määratlemisel, enim märkis ta langust.

Põhjuslikkuse selgitamisel rõhutasid kolm peaministrit selle globaalset olemust ning süüdistasid ahnust või pankasid (teistest tagasihoidlikum oli siin Iiri peaminister).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Brown ja Cowen koondasid avalikkuse tähelepanu kriisi välistele faktoritele (kriisi globaalne iseloom ja turukäitumine), alguses tegi seda ka Rudd, kellel kulus umbes kolm kuud mõistmiseks, et riigisiseste põhjuste leidmises peitub poliitiline kapital ja võimalus reforme ellu viia.

Poliitikameetmetest tõi kõik peaministrid esimesena välja pangagarantiid, Brown ja Rudd rõhutasid perekondade ja ettevõtjate aitamist. Just need kaks, nagu võiski oodata, propageerisid Iiri peaministrit enam muudatusi neoliberalistliku finantsregulatsiooni ja makromajanduspoliitika *status quo*'le. Kui Brown võttis sihtmärgiks rahvusvahelise tasandi institutsionaalse *status quo*, siis Rudd kombineeris rahvusvahelised programmid (ta väitis end olevat üks G20 loojatest) enda muutumisega avalikkuses fiskaalkonservatiivist keyneslikuks sotsiaaldemokraadiks.

Peaministrite sõnade mõju sõltub paljuski sellest, milline on nende usaldusväarsus avalikkuses. Arvestada tuleb asjaolu, et Cowen ja Brown olid olnud pikka aega poliitikas ja seega vastutasid teatud määral kujunenud olukorra eest. Põhiliselt süüdistati olukorras siiski maailmamajandust ning jäeti isikliku vastutuse küsimus kõrvale.

Võrreldes peaministrite kõnesid ja neis peituvaid sõnumeid ning avalikku arvamust, tuleb märkida, et Gordon Browni reiting üldiselt kasvas alates 2008. aasta septembrist kuni juunini 2010 (16%-st 35%-ni), ületades 30% piiri ajal, mil tema kõne põhisõnum oli kaitsta majanduse taastumist. Coweni ja Ruddi puhul oli trend vastupidine. Cowen alustas avalikkuse 36% toetusest ja jõudis välja 24%-ni, mil tema sõnum oli "pooleldi minu süü".

Ruddi reiting kõikus perioodi jooksul, see kasvas algul 50%-st 70%-ni, kuid jõudis 2010. a juuniks 36%-ni.

Refereerinud Mai Vöormann

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT

Caspary, Daniel; Wißwässer, Jan. ACTA – Das Symbol // Die Politische Meinung. 57. Jhrg. 2012, Nr. 514, S. 10-14.

Artikkel annab ülevaate ACTA taustast ning otsib vastust küsimusele, miks kujunes leppele nii laiaulatuslik ühiskondlik vastuseis ja miks ei leidnud see toetust Euroopa Parlamendis. Autorid tõstatavad küsimuse, mil määral esindavad Internetis toimuvad anonüümsed protestid kogu rahvast ja mõjutavad poliitilisi otsuseid. Märgitakse, et ACTA lükati küll tagasi, kuid tohutu lahendamist vajav probleem on jäänud. Euroopa vajab rahvusvahelist lepet, millele toetudes võidelda võltsitud kaupade vastu ja kaitsta intellektuaalset omandit. Kõigepealt peab lõppema ACTAga seotud hüsteria, et oleks võimalik alustada asjalikku diskussiooni.

Mudge, Stephanie Lee; Vauchez, Antoine. Building Europe on a weak field: law, economics, and scholarly avatars in transnational politics // American Journal of Sociology. Vol. 118 (2012), no. 2, p. 449-492.

Artiklis märgitakse Euroopa Liidu kahte edukat toimimist (kui õigusühendus ja ühisturg) ja ühte läbikukkumist – EL kui sotsiaalne Euroopa. Autorid näitavad, et (1) ELi uuringute nõrkus loob risttee, kus ühel pool on liikmesriikide teadlaskond oma riiklike nõuetega ja teisel pool Euroopa poliitika; (2) teatud tingimustel on õigus- ja majandusteadlased nn akadeemiliste avataride kaudu siiski mõjule pääsenud. Kui juriidika ja majanduse valdkonnas on saavutatud edu, siis sotsiaalse Euroopa läbikukkumine on osaliselt tingitud strateegilistel positsioonidel olevate avataride puudumisest Brüsselis. Ühise visiooni puudumise tõttu on jäänud loomata sümboolne ühtsus ning mobiliseerimata vajalik poliitiline ja bürokraatlik tegevus.

Niskanen, William A. Alternative political and economic futures for Europe // Cato Journal. Vol. 32 (2012), no. 3, p. 461-471.

Artiklis käsitletakse Euroopa Liidu tulevikku, märkides, et pärast seda, kui Prantsusmaa ja Holland lükkasid referendumil tagasi ELi põhiseadusliku lepingu, sai algatada alternatiivsete võimaluste arutelu ELi tuleviku üle. Paraku seda ei juhtunud ja Lissaboni lepinguga võeti vastu suurem osa esialgsest lepingust. Autor nimetab põhiliste poliitiliste ja majanduslike alternatiividena järgmisi: natsionalism, valikuline funktsionaalne integratsioon, Euroopa Ühendriik jt. Neid alternatiive analüüsitaksegi.

Spence, James. A high price to pay? Britain and the European budget // International Affairs. Vol. 88 (2012), no. 6, p. 1237-1260.

Artiklis käsitletakse Suurbritannia vastuargumente Euroopa Liidu järgmise finantsperioodi eelarvele. Britte häirivad nende otsesed kulutused eelarvesse, teiseks on nad tõstatanud küsimuse ühisest põllumajanduspoliitikast ja kolmandaks vaidlusaluseks teemaks on riikide panused mitmeaastasesse finantsraamistikku. Kõik need argumendid võtavad arvesse otseseid kulutusi, kuid kipuvad alahindama laiemat kasu ning Euroopa poliitika muutumist aja jooksul.

MAAILMAPOLIITIKA

Cullberg, Jonas. Saksan ja Ranskan eripura on EU:lle hyväksi // Ulkopoliitikka. Vsk. 49 (2012), nro. 3, s. 26-27.

Artiklis käsitletakse Euroopa Liidu kahe suurima majanduse Saksamaa ja Prantsusmaa vahelise jõuvahekorra muutumist. Saksamaa ja Prantsusmaa vaheliste suhete ekspert Ulrike Guerot ütleb ajakirjale Ulkopoliitikka antud intervjuus, et Euroopa Liidu seisukohast on hea, kui Prantsusmaa ja Saksamaa suhted ei ole liiga lähedased. Saksamaa ja Prantsusmaa esitaksid muidu teistele riikidele tingimusi ilma kompromisse tegemata. Samas on Prantsusmaa ja Saksamaa ELi tuumikriigid ja kui nende teed peaks lahknema, on ELi tulevik tume.

Dalrymple, William. After the blackout // New Statesman. Vol. 141 (2012), no. 5127, p. 23-29.

Artiklis käsitletakse India majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist olukorda. India majanduskasv on olnud kiire, kuid sotsiaalne heaolu ei suurene nii jõudsas tempos. Indias on jätkuvalt palju vaest elanikkonda, kel ei ole majapidamises elektrit ega piisavalt puhast vett. India korrupsioonitase on kõrge ja infrastruktuuri investeeringud ebapiisavad.

In search of a dream // Economist. Vol. 404 (2012), no. 8804, p. 11.

Aim higher // Economist. Vol. 404 (2012), no. 8804, special section, p. 3-5.

Artiklites on vaatluse all India praegune poliitiline ja majanduslik olukord. Kui India saavutas iseseisvuse 65 aastat tagasi, oli tema juhtidel visioon riigi tulevikust: liberaalne demokraatia. Tänu nendele on Indias enamasti olnud vabadus protestida, rääkida, valida, reisida, kuid visiooni majanduslik pool on olnud läbikukkumine. 1990ndatel läbiviidud majandusreformid ei olnud piisavalt jõulised ja vaja oleks edasist majanduse liberaliseerimist, kuid India praegused poliitilised juhid on sellele vastu.

Judah, Tim. Skotlanti haaveilee itsenäisyydestä // Ulkopoliitikka. Vsk. 49 (2012), nro. 3, s. 34-38.

Artiklis on vaatluse all Šotimaa iseseisvumispüüdlused ja see, kas šotlased ja Šotimaa tuleksid iseseisva riigina paremini toime. Šotimaa tähtsaim loodusvara on nafta. Suurbritannia praegustest nafta- ja gaasivarudest 90 protsenti asub Šotimaale kuuluvates kalastusvetes. Märkimisväärne osa Suurbritannia taastuvatest energiaallikatest on samuti Šotimaal. Peale selle suudaks Šotimaa maksta oma iseseisva riigi õhu- ja mereväe eest. Šotimaa kaitsejõud maksaksid u 2,2 miljardit naela aastas, mis on miljard naela vähem, kui Šotimaa maksab praegu Suurbritannia kaitse-eelarvesse.

Laasme, Häly. Vägivallatonta mainetta kannattaa suojella // Ulkopoliitikka. Vsk. 49 (2012), nro. 3, s. 56-57.

Maailm vajab ikka veel Soome-suguseid riike, et näidata vägivalldatu strateegia võimalusi. NATOga liitumine oli loogiline valik Eesti jaoks, kuid mitte Soomele, kirjutab eestlasest poliitikaanalüütik Häly Laasme. Kui Soomest saab kunagi NATO liige, siis ei ole enam tagasipöördumist neutraalse riigi maine poole.

Niinivaara, Susanna; Nikkanen, Hanna. 5 miljoonaa viestiä, 30 000 osumaa // Suomen Kuvalehti. Vsk. 96 (2012), nro. 44, s. 44-52.

Artiklis antakse ülevaade luureanalüüside ja prognoosidega tegeleva erafirma Stratfor tegevusest. 2011. aasta detsembris murdis häkker Stratfori arvutisüsteemi ja Wikileaks kaudu lekitati Stratfori e-kirjavahetus avalikkusse. Lähemalt käsitletakse artiklis Soomet puudutavate e-kirjade sisu.

RAHVUSVAHELISED SUHTED

Zielonka, Jan. Empires and the modern international system // Geopolitics. Vol. 17 (2012), no. 3, p. 502-525.

Artiklis käsitletakse tänapäeva impeeriumeid (Ameerika Ühendriigid, Euroopa Liit, Venemaa, Hiina), kelle kohta kirjanduses öeldakse ka hegemoonid või suurriigid. Vaadeldakse (1) mida impeeriumide kontseptsioon annab rahvusvaheliste suhete uurimisele; (2) milliseid riike võib pidada impeeriumideks; (3) millised on impeeriumidevahelised koostöö- ja konkurentsisuhted. Tuuakse esile iga impeeriumi tunnused järgmiste aspektide kaupa: esmased huvid, võimu põhiallikad, tsiviliseeriva missiooni sisu, juhtimise eripära.

POLIITILISED PROTSESSID

Бек, Ульрих. Поворот к космополитизму. Жизнь и выживание в обществе всемирного риска // Россия в глобальной политике. Т. 10 (2012), но. 4, с. 8-19.

Ulrich Becki artikkel on pühendatud kosmopoliitsusele, käsitletakse (1) metodoloogilist natsionalismi, mis võrdsustab tänapäeva ühiskonna piiratud territooriumil asuva rahvusriigiga; (2) kosmopolitiseerumise mõistet, mille selgitamisel kasutab autor näiteid transplantoloogias; (3) uusi suundumusi üleilmsetes riskides; (4) kuidas globaalne risk – euro kriis muudab jõudude vahekorda Euroopas; (5) riski uusi kosmopoliitilisi kogukondi ja tegelikkust kliima muutumise näitel. Artikli aluseks on Gorbatšovi fondis 2012. aasta juunis peetud ettekanne.

Caramani, Daniele. The Europeanization of electoral politics: an analysis of converging voting distributions in 30 European party systems, 1970–2008 // Party Politics. Vol. 18 (2012), no. 6, p. 803-823.

Artikkel käsitleb parteisüsteemide konvergensti Euroopas, aluseks rahvuslike valimiste andmed aastatest 1970–2008. Vaatluse all on maa-, Euroopa-vastased, katoliiklikud, kommunistlikud, rahvuslikud, liberaalsed, uusvasakpoolsed, feministlikud jt parteid. Tulemused näitavad sarnaste parteide suhteliselt homogeenset häältejaotust, mis viitab algavale parteisüsteemi institutsionaliseerumisele Euroopa tasandil. Artikkel näitab, et homogeensed muustrid on omased eelkõige parem-vasak skaala parteidele, kuid neid märkab vähem eri kultuure esindavate parteide puhul.

Dorn, James A. The scope of government in a free society // Cato Journal. Vol. 32 (2012), no. 3, p. 629-642.

Artiklis kirjeldatakse valitsuse legitiimseid funktsioone vabas ühiskonnas. Toetutakse USA neljanda presidendi ja USA põhiseaduse alusepanija James Madisoni seisukohtadele, kes püüdis leida institutsionaalset korraldust valitsuse võimule ja üksikisiku õiguste kaitsele, sest siis on inimesed õnnelikud ja loovad jõukust. Jõutakse järeldusele, et valitsemine, mis

põhineb inimeste nõusolekul ja on loodud kaitsma nende loomulikke õigusi elule, vabadusele ja omandusele, on õige. Valitsuse võimu vähendamisega on inimesed vabad valima ning turud kujunevad selleks, et koordineerida inimtegevust ja luua jõukust.

Evans, Geoffrey; Tilley, James. The depoliticization of inequality and redistribution: explaining the decline of class voting // The Journal of Politics. Vol. 74 (2012), no. 4, p. 963-976.

Artiklis on vaatluse all klassil põhineva erakondliku valiku kollaps Suurbritannias alates 1980. aastatest. Seda protsessi on seletatud klasside osatähtsuse vähenemisega postindustriaalses maailmas. Autorite arvates tuleneb see hoopis ideoloogilise valiku kitsendustest, mis on seotud sellistele väärtustele nagu ebavõrdsus ja ümberjaotamine. Need väärtused loovad mehhanismi, mille kaudu klassiline jaotumine leiab oma väljenduse erinevustes partei valikul. Nende väärtuste osatähtsuse vähenemine toob kaasa ka klassipositsiooni mõju vähenemise. Andmed pärinevad aastatest 1983–2010.

Fischer, Jörn. „... I take political responsibility!\": The theoretical and empirical relation between ministerial responsibility and ministerial resignations in Germany // Public Administration. Vol. 90 (2012), no. 3, p. 600-621.

Artiklis on vaatluse all ministrite vastutus ja eruminek Saksamaal. Küsitakse, miks osa ministreid astub tagasi tühise asja pärast, teine ei lahku ka pärast suurt skandaali. Vaatluse all on 133 tagasiastumist aastatest 1949–2009. Analüüsist selgub, et ministri vastutusel ei ole tagasiastumise/mittetagasiastumise puhul tähtsust. Kui tagasiastumine on otseselt seotud ministri vastutusalaga, siis tagasiastumise tõenäosus isegi väheneb.

Giger, Nathalie. Is social policy retrenchment unpopular? How welfare reforms affect government popularity // European Sociological Review. Vol. 28 (2012), no. 5, p. 691-700. Artikkel uurib heaolu käsitlevas kirjanduses levinud arvamust, et kärpimine on kodanike seas ebapopulaarne. Lähtudes hüpoteesist, et kärpimine avaldab üldist negatiivset mõju valitsuse populaarsusele, püstitatakse täiendatud hüpotees, et kärpimine mõjub vaid neile inimestele, kes on eriliselt huvitatud sotsiaalpoliitikast. Toetudes empiirilisele andmestikule, jõutakse järeldusele, et kärpimine ei ole alati üldiselt ebapopulaarne, kuid sel on negatiivne mõju neile kodanikele, kes huvituvad sotsiaalpoliitikast.

Kaplinski, Jaan et al. The big question: what is the biggest threat to democracy? // World Policy Journal. Vol. 29 (2012), no. 3, p. 3-7.

Küsimusele, mis on suurim oht demokraatiale, vastavad kirjanik Jaan Kaplinski Eestist, endine poliitvang ja apartheidi vastu võitleja Ahmed Kathrada Lõuna-Aafrika Vabariigist, Pakistanis sündinud ja nüüd Kanadas elav ajakirjanik Raheel Raza, Soome suursaadik USAs Ritva Koukku-Ronde jt. Jaan Kaplinski märgib, et Eestis ohustab demokraatiat kahe kogukonna olemasolu ning suure osa vene kogukonna kõrvalejätmine poliitilisest elust. Kaplinski arvates jääb Eestis ka edaspidi kehtima etniline demokraatia, mis säilitab olemasolevad pinged nii kohalike venelastega kui ka Venemaaga.

Киссинджер, Генри. Пределы универсализма. О консерватизме Берка // Россия в глобальной политике. Т. 10 (2012), no. 4, с. 32-37.

Henry Kissingeri artikkel on pühendatud universalismile ning toetub Edmund Burke'i (1729–1797) konservatiivsetele vaadetele. Autor toob esile erinevused konservatismi ja liberalismi

vahel: esimene vaatleb ajalugu kui orgaanilist protsessi, teine kui kellegi tahtel kulgenud sündmuste jada, mis leiab oma väljundi rahvusvahelistes suhetes. Küsimus on, kas neis suhetes domineerivad jõud või väärtused. Esimest suunda nimetatakse ka reaalspoliitikaks (sks *Realpolitik*), teist idealismiks ehk väärtustele orienteeritud välispoliitikaks. Käsitletakse araabia kevadet, sündmusi Iraagis ja Afganistanis.

Manner, Henrik; Winter, Lasse; Wiberg, Matti. Välihuudot eduskunnan täysistuntopöytäkirjoissa vaalikaudella 2007–2011: määrallinen tarkastelu // Poliitika. Vsk. 54 (2012), nro. 2, s. 131-147.

Artikkel vaatleb vahelehuudeid parlamendi aruteludes Soome Eduskunnas aastail 2007–2011. Tegemist on kvantitatiivse uuringuga. Tulemused näitavad, et 165 parlamendisaadikut katkestasid 213 saadiku esinemise, 24 saadikut hüüdis vähemalt 100 korda vahele (maksimum oli 943) ja 20-st kõige aktiivsemast vahalesegajast olid vaid kaks naised ning opositsioon oli aktiivsem kui koalitsioon.

Mentzel, Peter C. Nationalism, civil society, and the revolution of 1989 // Nations and Nationalism. Vol. 18 (2012), no. 4, p. 624-642.

Artiklis vaadeldakse rahvusliku identiteedi osa Ida-Euroopa riikide revolutsioonilistes sündmustes 1989. aastal ja sellele järgnenud kodanikuühiskonna tekkes. Teoreetiliseks aluseks on Edward Shilsi seisukohad, kelle väitel rahvuslikkus on kodanikuühiskonna vajalik eeltingimus. Ida-Euroopa ja endiste NSV Liidu vabariikide edu kodanikuühiskonna rajamisel püstitab kaks küsimust: (1) kuidas sobitub Jugoslaavia kurb ja kohutav saatus sellesse narratiivi; (2) kas nende riikide 1989. aasta sündmused panid aluse uuele teele, mille järel natsionalismi oht muutub väiksemaks. Jugoslaavia eripära on tingitud asjaolust, et seal puudus rahvus, mis oleks riiki koos hoidnud, teisele küsimusele vastates rõhutatakse rahvusliku identiteedi tasakaalustatuse vajalikkust kodanikuühiskonna kujunemisel ja arendamisel.

Nyssölä, Kari. Kuka keksi globalisaation? Maailmanjärjestelmä- ja globalisaationäkökulman vertailua // Poliitika. Vsk. 54 (2012), nro. 3, s. 228-238.

Artiklis käsitletakse globaliseerumise ja maailmasüsteemi teooria erinevusi, milles need seisnevad, kuidas ilmnevad ja mida on neil teineteisele anda. Globaliseerumise arengut, olemust ja mõju on käsitletud kirjanduses ohtralt. Vähema tähelepanu alla on jäänud maailmasüsteemi teooriat pooldava koolkonna tõlgendused maailmamajanduse arengust, kus globaliseerumist peetakse kapitalismi ajaloolise laienemise üheks osaks ja sellega seotud vertikaalseks tööjaotuseks maailmamajanduse sees.

Rickard, Stephanie J. Electoral systems, voters' interests and geographic dispersion // British Journal of Political Science. Vol. 42 (2012), no. 4, p. 855-877.

Artiklis püütakse leida vastus küsimusele, missugused valimissüsteemid innustavad poliitikuid väljendama mitte enamuse vaid vähemuse kitsaid huve. Varasemad uurijad on toonud näiteid nii majoritaarse kui ka proportsionaalse valimissüsteemi kohta. Autor väidab, et teatud tingimustel on mõlema valimissüsteemi kohta käivad väited õiged. Majoritaarses süsteemis konkureerivad poliitikud annavad eelisõiguse jagatud kitsastele huvidele siis, kui valijad elavad geograafiliselt koos, aga kui nad elavad hajusalt, on neil suurem poliitiline mõju proportsionaalse valimissüsteemi puhul. Empiiriline alus on 14 arenenud riigi valitsuse eraldatud toetused.

Scherer, Michael. Dark money // Time. Vol. 180 (2012), no. 20, p. 30-33.

Artiklis on vaatluse all nn must raha, mis 2012. aasta USA presidendivalimiste kampaania ajal annetati vabariiklaste presidendikandidaadile Mitt Romneyle ja USA presidendile Barack Obamale. Anonüümsetest allikatest saadi annetusi üle 200 miljoni dollari. Samuti käsitletakse artiklis, kuidas teadmata allikatest saadud raha võib mõjutada USA poliitikat.

Scherer, Michael. Inside the secret world of quants and data crunchers who helped Obama win // Time. Vol. 180 (2012), no. 21, p. 44-47.

Artiklis on vaatluse all, kuidas USA presidendi Barack Obama tagasivalimise kampaanias kasutati andmebaase ja andmeanalüüsi kampaaniaotsuste tegemisel. Mitmed andmebaasid, mis sisaldasid annetajate, toetajate, valijate jt nimekirju integreeriti, et suurendada kampaaniategijate efektiivsust. Nii sai kasutada arvutimudeleid, et suunata kampaaniat näiteks teatud vanuserühmale ja kasutada sotsiaalset võrgustikku Facebook, et aidata partei *online*-toetajatel julgustada teisi valijaid end registreerima, varakult valima või osalema avaliku arvamuse küsitlustes.

MAJANDUSPOLIITIKA

Armingeon, Klaus. The politics of fiscal responses to the crisis of 2008–2009 //

Governance : An International Journal of Policy, Administration, and Institutions. Vol. 25 (2012), no. 4, p. 543-565.

Artikkel käsitleb 34 riigi (sh Eesti) reageerimist 2008.–2009. aasta majanduskriisile. Põhiliselt reageeriti kolmel viisil: (1) tugev nõudluse ergutamine; (2) avaliku sektori kulude kärpimine; (3) ekspansiivse poliitika jätkamine. Autor määratleb neid kui reageeringuid tsüklilisuse poolt ja vastu, eristades nõrka ja tugevat. Jõutakse järeldusele, et riigid erinevad tunduvalt ning neid võib kriisile reageerimise põhjal jagada kolme gruppi: (1) kuus riiki, sh USA reageerisid nõudluse ergutamisega; (2) üheksa riiki (sh Eesti) avaliku sektori kulude kärpimisega; (3) 19 ekspansiivse poliitikaga riiki (nt Saksamaa).

For richer, for poorer // Economist. Vol. 405 (2012), no. 8806, special section, p. 3-6.

True progressivism // Economist. Vol. 405 (2012), no. 8806, p. 13-14.

Artiklites käsitletakse igal pool maailmas kasvavat ebavõrdsust. Maailmastumine ja tehnoloogiline innovatsioon on tegelikult vähendanud ebavõrdsust globaalselt, sest vaesemad riigid on vähendanud vahet rikkastega. Samal ajal on riikidesisene sissetulekute ebavõrdsus kasvanud. Rohkem kui kaks kolmandikku maailma inimestest elab riikides, kus sissetulekute erinevused on suurenenud 1980ndatest alates, sageli ehmata tasemeni.

Heino, Timo-Erkki. Rikoksista tuomittuja Ruotsin yritysjohtossa // Kanava. Vsk. 40 (2012), nro. 7, s. 4-7.

Artiklis uuritakse, mis ühendab mitmeid Rootsi börsiettevõtete juhtpositsioonidel töötavaid inimesi. Vastus on üllatav. Peaaegu iga neljas ehk 23 protsenti Rootsi börsiettevõtete nõukogude liikmetest või tippjuhtidest on varem mõne kuriteo eest süüdi mõistetud ja saanud tingimisi/tingimusteta karistuse või rahatrahvi. Uurimuse tulemuse põhjal oli ettevõtte, mille nõukogus või juhatuses oli seaduserikkumiste eest karistatuid, teiste ettevõtetega võrreldes oma tegevuses riskialtim ja rohkem oli ebaõnnestumisi.

Hiltunen, Anna-Kaisa. Aarteesta kiroukseksi // Ulkopoliitika. Vsk. 49 (2012), nro. 3, s. 40-43.

Ida-Aafrika viimase aja uute nafta- ja gaasileiukohtade avastamine võib viia piirkonna riigid maailma suurimate energiatootjate hulka. Tavalisele kodanikule ei too loodusvarade kasutuselevõtt aga tingimata head kaasa. Aafrika riigid on alid n-õ ressursineedusele, s.t loodusvaradest rikkad maad ei suuda oma rikkustest hoolimata majandust kasvatada või jagada selle vilju kodanikele. Ressursineeduse vältimiseks on otsustav, kuidas jaotatakse Ida-Aafrika riikides energiavaradest saadavad tulud, kuidas maksustatakse tööstusettevõtteid ja kuidas kasutatakse saadavaid maksutulusid.

Lane, Philip R. The European sovereign debt crisis // Journal of Economic Perspectives. Vol. 26 (2012), no. 3, p. 49-68.

Artikli teema on Euroopa võlakriis, täpsemalt euro ja võlakriisi seosed. Autor eristab neis seostes kolme faasi: (1) euro esialgne institutsionaalne kujunemine suurendas fiskaalriski kriisi eel; (2) kui kriis süvenes, võimendasid euro kujunemisel tehtud vead kriisi dünaamika fiskaalmõju läbi paljude kanalite; (3) rahaliidu kehtestatud piirangud omakorda mõjutasid kriisijärgse taastumisaja kestvust ja tempot, seda koos Euroopa kaootilise poliitilise vastutuse ja võimetusega luua kriisi juhtimiseks vastavaid institutsioone. Artiklis käsitletaksegi kõiki neid aspekte, riikidest analüüsitakse võlakriisi kujunemist Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias, Kreekas, Irimaal, Portugalis ja Hispaanias.

Mayer, Catherine. The Irish answer // Time. Vol. 180 (2012), no. 16, p. 22-27.

Artiklis on vaatluse all Iirimaa majanduslik olukord ja Iirimaa valitsuse püüdlused elavdada riigi majandust pärast finantskriisi. Püüdes lahendada Iirimaa kriisi, võib Iirimaa peaminister Enda Kenny leida lahenduse kogu Euroopa jaoks.

Perry, Alex. Africa rising // Time. Vol. 180 (2012), no. 23, p. 30-37.

Artiklis käsitletakse Aafrika praegust olukorda ja tuleviku väljavaateid. Sahara-tagune Aafrika on maailma teine kõige kiiremini kasvav majandusregioon Aasia järel. Aga suured väljakutsed jäävad, isegi riikides, kus on buumiaeg. Kui Aafrika riikide majandus moderniseerub, siis nende valitsejad sageli mitte. Paljudes Aafrika maades lobbab korruptsioon ja karistamatus.

Reinhart, Carmen M.; Reinhart, Vincent R.; Rogoff, Kenneth S. Public debt overhangs: advanced-economy episodes since 1800 // Journal of Economic Perspectives. Vol. 26 (2012), no. 3, p. 69-86.

Artiklis antakse ülevaade riigivõlast arenenud majandusega riikides alates 1800. aastast. Kasutatakse Rogoffi ja Reinharti koostatud pikaajalist riigivõla andmestikku riikide kohta eesmärgiga analüüsida majanduskasvu ja intressimäärasid, mis on seotud erakordselt kõrge pikajalise riigivõlaga, sellisega, kus riigivõla suhe SKTsse ületas vähemalt viie aasta jooksul 90%. Kokku oli selliseid juhtumeid ajavahemikul 1800–2011 arenenud majandusega riikides 26. Vaatluse all on Austraalia, Belgia, Kanada, Prantsusmaa, Kreeka, Iirimaa, Itaalia, Jaapan, Holland, Uus-Meremaa, Hispaania, Suurbritannia, USA jt riigid.

KODANIKUÜHISKOND

Levinsen, Klaus; Thøgersen, Malene; Ibsen, Bjarne. Institutional reforms and voluntary associations // Scandinavian Political Studies. Vol. 35 (2012), no. 4, p. 295-318. Artiklis analüüsitakse muutusi avaliku sektori ja vabakonna suhetes ajendatuna Taani 2007. aasta kohaliku omavalitsuse reformist, mille tulemusena vähenes nende arv 271-st 98-ni ning neile pandi peale uusi kohustusi. Analüüsi alus on juhtumiuuringute ja kahe kvantitatiivse uuringu (2004 ja 2010) andmed. Tulemused näitavad, et poliitilised ja administratiivsed muutused kohalikul tasandil mõjutasid kohaliku omavalitsuse koostööd, kontakte ja suhtlemist kohalike ühendustega.

Lundberg, Erik. Changing balance: the participation and role of voluntary organisations in the Swedish policy process // Scandinavian Political Studies. Vol. 35 (2012), no. 4, p. 347-371.

Artikkel käsitleb vabatahtlike organisatsioonide osalemist poliitilises otsustusprotsessis Rootsist aastatel 1964–2009 ning nende mõju riigile. Tulemused näitavad, et kodanikuühenduste roll formaalses poliitilises otsustusprotsessis on vähenenud. Kuigi osalevate kodanikuühenduste arv on jäänud stabiilseks, on nende osakaal organisatsioonide seas vähenenud ning kasvanud otsustusprotsessist hoidujate osa. Konfliktile ja liikmete heaolule orienteeritud kodanikuühenduste arv on vähenenud ning kasvanud konsensusele ja avalikule kasule orienteeritute osakaal.

RAHVASTIKUPOLIITIKA

Breunig, Christian; Xun Cao; Luedtke, Adam. Global migration and political regime type: a democratic disadvantage // British Journal of Political Science. Vol. 42 (2012), no. 4, p. 825-854.

Artikkel vaatlleb, kuidas päritolu- ja sihtriikide režiimi tüüp mõjutab migratsiooni, täpsemalt kuidas demokraatlikud režiimid kohanduvad väiksema arvu immigrantidega kui autokraatlikud ning mil viisil demokraatia võimaldab väljarännet, samas kui autokraatia seda piirab. Kõrvalekalde mehhanismid tulenevad migrantide mikrotasandi motivatsioonist ja poliitiliste liidrite institutsionaalsetest piirangutest. Nt vaadatakse, kas ja kuidas vaesus või poliitilise vabaduse tagamine mõjutab välja- või sisserännet. Empiiriliseks aluseks on eri riikide (nt Venemaa, USA, Mehhiko, Omaan, Liibüa, India, Hiina, Ukraina, Mongoolia, Ida-Timor, Sloveenia, Kanada, Austraalia, Prantsusmaa, Albaania jne) kahepoolsed migratsiooni andmed 2000. aastast.

RAHVUSPOLIITIKA

Lenard, Patti Tamara. The reports of multiculturalism's death are greatly exaggerated // Politics. Vol. 32 (2012), no. 3, p. 186-196.

Artiklis püütakse tõestada, et multikultuursuse ebaõnnestunuks kuulutamine Lääne-Euroopas ja Kanadas on enneaegne. Autor väidab, et see, kas multikultuursus toob kaasa integratsiooni või segregatsiooni, oleneb juurutamise kontekstist. Mõnel puhul viiakse integratsiooni ellu

sujuvalt ja tõrgeteta, teistel juhtudel seostatakse integratsiooni assimilatsiooniga, mille negatiivse mõju kohta saab tuua näiteid ajaloost. Põhjus, miks ei õnnestu moslemeid integreerida, peitub aga vastuvõtva riigi vaenulikkuses nende suhtes.

Phillimore, Jenny. Implementing integration in the UK: lessons for integration theory, policy and practice // Policy & Politics. Vol. 40 (2012), no. 4, p. 525-545.

Autor käsitleb pagulaste integratsiooni Suurbritannias, mainides, et kui immigratsioonipoliitika on suunatud põhiliselt piiride kindlustamisele ja sotsiaalhoolekandele juurdepääsu piiramisele, siis integratsioonipoliitika eesmärk on edendada pagulaste lõimumist ühiskonda. Toetatakse intervjuudele ja fookusgruppide tulemustele eesmärgiga määratleda Suurbritannia integratsioonipoliitika efektiivsust. Tähelepanu all on ka integratsiooni mõiste ja integratsioonipoliitika olemus.

KESKKONNAPOLIITIKA

Jorgenson, Andrew K.; Clark, Brett. Are the economy and the environment decoupling? A comparative international study, 1960–2005? // American Journal of Sociology : AJS. Vol. 118 (2012), no. 1, p. 1-44.

Artiklis käsitletakse majanduse ja keskkonna seoseid, konkreetselt võetakse vaatluse alla süsinikdioksiidi emissioon eri riikides (kokku 86 riiki, sh 22 arenenud ja 64 vähem arenenud riiki, Eesti lähinaabritest on esindatud Läti, Soome, Rootsi, Taani) ajavahemikul 1960–2005. Artiklis testitakse mitut teooriat, sh ökoloogilise moderniseerimise teooriat.

HARIDUSPOLIITIKA

Alajoutsijärvi, Kimmo. Ovatko kauppakorkeakoulut syyllisiä finanssikriisiin? // Kansantaloudellinen aikakauskirja. Vsk. 108 (2012), nro. 3, s. 361-375.

Artiklis arutletakse, kas majanduskõrgkoolid on süüdi finantskriisis ja kui on, siis mil viisil. Finantskriisil on suur mõju nii maailmamajandusele kui ka tavaliste inimeste elule igal pool maailmas. Kuna finantskriis on vastutustundliku ärijuhtimise kriis, on see ka majanduskõrgkoolide kriis. See on tekitanud kiiva diskussiooni majanduskõrgkoolide sotsiaalsest vastutusest ja õigusest olla hinnatud akadeemiline ja professionaalne institutsioon.

Penttilä, Pauliina. Oj då // Suomen Kuvalehti. Vsk. 96 (2012), nro. 41, s. 26-35.

Artiklis on vaatluse all Rootsi põhiharidus. Rootsis oli põhikoolireform 1990ndail. Laste õpitulemuste halvenemist viimasel kümnendil peetakse selle reformi tagajärjeks. Rootsis on põhikoolidest ja gümnaasiumidest üle viiendiku ehk ca 1200 kooli vabakoolid, mis võivad teenida ka kasumit, ehkki on riiklikult rahastatud. Umbes pooled vabakoolidest on aatelised, sihtasutuste ja ühenduste omanduses. Teine pool teeb äri. On koole, mille kasumimarginaal on 15 protsenti. Erakoolide suured kasumid on aastaid Rootsis kõmu tekitanud.

Tonge, Jon; Mycock, Andrew; Jeffery, Bob. Does citizenship education make young people better-engaged citizens? // Political Studies. Vol. 60 (2012), no. 3, p. 578-602.

Artikkel käsitleb kodanikuõpetuse ja kodanikuks olemise vahelisi seoseid Inglismaal. Sellist õpetust on sealsetes keskkoolides antud 2002. aastast, kuid praegu käivad poliitilised vaidlused kodanikuõpetuse vajalikkuse üle. Arutletakse, mida tuleb selle raames õpetada, et õpilastest saaksid head kodanikud ning kas õpetus peaks toetama osavõttu kodanikuühiskonna tegemistest ja poliitilisest tegevusest laiemalt. Artikkel otsib vastust küsimustele, kas kodanikuõpetus mõjutab noorte osalemist kodanikuühiskonnas ja poliitilises sfääris ning missuguseid noortegruppe see enim puudutab.

SOTSIAALNE KAPITAL

Andersen, Patrick Lie; Hansen, Marianne Nordli. Class and cultural capital – the case of class inequality in educational performance // European Sociological Review. Vol. 28 (2012), no. 5, p. 607-621.

Artikkel käsitleb sotsiaalse klassi ja kultuurilise kapitali mõju õppeedukusele. Autorid alustavad Pierre Bourdieu seisukohast, et kõige mõjukamate klasside kultuur on ühtlasi ka legitiimne kultuur. Seega üliõpilased, kellele on lapsepõlvest neid norme sisendatud, on tõenäoliselt ka akadeemiliselt edukamad. Väidetakse, et üliõpilaste soorituste formaalsetel või sümbolsetel aspektidel, vastandina nende tehnilistele oskustele, on eri olukordades erisugune kaal. Empiiriliseks aluseks on Norra põhikoolide lõpetajate viis kohorti. Kasutatakse klassiskeemi, et mõõta Bourdieu kirjeldatud klassilist jagunemist.

Gelissen, John P. T. M.; van Oorschot, Wim J. H.; Finsveen, Ellen. How does the welfare state influence individuals' social capital? Eurobarometer evidence on individuals' access to informal help // European Societies. Vol. 14 (2012), no. 3, p. 416-440.

Artiklis on tähelepanu all heaoluriigi ja sotsiaalse kapitali seosed, konkreetselt, missugused mehhanismid soodustavad nende vahelist korrelatsiooni. Vaatluse all on järgmised muutujad: sõpradele/tuttavatele antav abi, sotsiaalsed kontaktid, ressursid, sotsiaalne vastutus, usaldus, riigi heaolu, sotsiaal-demograafilised tunnused, makrotasandi muutujad. Analüüsi aluseks on Eurobaromeetri andmed 2004. aastast 27 Euroopa Liidu riigist (sh Eesti).

SOTSIAALPOLIITIKA

Pickard, Linda; Wittenberg, Raphael; Comas-Herrera, Adelina; King, Derek; Malley, Juliette. Mapping the future of family care: receipt of informal care by older people with disabilities in England to 2032 // Social Policy & Society. Vol. 11 (2012), no. 4, p. 533-545.

Artiklis käsitletakse eakate puuetega inimeste mitteametliku hooldusega seotud asjaolusid, ajaliseks piiranguks on pandud aasta 2032. Märgitakse, et mitteametlik hooldus on majanduslikult arenenud riikides laialt levinud, samas ei ole tulevik nii selge. Autorid arvavad, et 2032. aastaks väheneb nende puudega eakate osakaal, kellel on laps ja ka mitteametliku hoolduse ulatus on varasemast väiksem.

SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS

Schindler, Steffen; Lörz, Markus. Mechanisms of social inequality development: primary and secondary effects in the transition to tertiary education between 1976 and 2005 // European Sociological Review. Vol. 28 (2012), no. 5, p. 647-660.

Artikkel vaatleb sotsiaalset ebavõrdsust Saksamaa üleminekul keskhariduselt tertsiaarharidusele. Artikli teoreetiliseks aluseks on Raymond Boudoni seisukohad. Vaadeldakse (1) erisuste suurenemist tulemuslikkuses eri sotsiaalse taustaga keskkoolilõpetajate vahel; (2) hariduslike motivatsioonide heterogeensuse suurenemist ja gümnaasiumilõpetajate koolijärgseid plaane. Empiiriliseks aluseks on gümnaasiumilõpetajad aastatest 1976–2002.

TERVISHOIUPOLIITIKA

Curtice, John; Heath, Oliver. Does choice deliver? Public satisfaction with the health service // Political Studies. Vol. 60 (2012), no. 3, p. 484-503.

Artiklis uuritakse, kui suurt valikut üldsus soovib avalike teenuste pakkumisel ja milline on vahekord nende soovide ja avalike teenustega rahulolu vahel. Tulemused näitavad, et inimesed tahavad, et neil oleks valikuid ja mida enam on neil valikuid, seda vähem on nad rahul riikliku tervisesüsteemi haiglateenusega. Kinnitust ei leidnud väide, et inimesed väärtustavad valikut enda huvides. Rahulolu ei seostunud niivõrd võimalusega valida haiglate vahel, kui asjaoluga, mil määral on patsiendid ravisse haaratud.

Wirtz, Bernd W.; Mory, Linda; Ullrich, Sebastian. eHealth in the public sector: an empirical analysis of the acceptance of Germany's electronic health card // Public Administration. Vol. 90 (2012), no. 3, p. 642-663.

Artiklis käsitletakse e-tervisekaardiga seotud küsimusi Saksamaal. Märgitakse, et patsientide ja teenusepakkujate arvamused e-kaardist on erinevad, samuti tuuakse välja arstide vähest huvi e-kaardi vastu. Arstid tõid miinusena välja andmekaitse küsimused, nt andmete turvalisus ja väärkasutus, samuti raskused kaardi täitmisel. Artikkel põhineb 502 arsti *online*-küsitlusel.

TÖÖPOLIITIKA

Pyöriä, Pasi; Ojala, Satu. Työn prekarisaatio ja kasautuva epävarmuus // Hallinnon Tutkimus. Vsk. 31 (2012), nro. 3, s. 171-188.

Artiklis vaadeldakse ebakindlust Soome tööturul, aluseks tööelu kvaliteedi uuring aastatest 1984, 1990, 1997, 2003, 2008. Määratletakse, mis on ebakindel töö, põhinedes objektiivset ja subjektiivset kindlusetust väljendaval viiel tunnusel: üle kvalifitseeritus, ebatüüpilised töölepingud, kogenud töötud, vallandamise oht või hirm töötuse ees, vähene tõenäosus leida uus töö. Tulemused näitasid, et ebakindlus kasvas 1990. aastatel, kuid taandus siis 1980. aastate tasemele ning praegu võib kaheksa protsendi kohta öelda, et nad on ebakindlalt hõivatud. Enamik neist on madala haridustasemega noored ning hõivatud traditsioonilistes majandusharudes, nt ehitus.

SOOUURINGUD

Chatzitheochari, Stella; Arber, Sara. Class, gender and time poverty: a time-use analysis of British workers' free time resources // The British Journal of Sociology. Vol. 63 (2012), no. 3, p. 451-471.

Artikkel keskendub ajakasutusele, täpsemalt Briti töötajate ajanappusele. Vaba aega on nähtud ühe heaolu tegurina, mis võimaldab osaleda sotsiaalses elus ning harrastada tegevusi, mis ei ole seotud töö ja koduste kohustustega. Artikli alus on Suurbritannias 2000. aastal tehtud vaba aja kasutuse uuring. Tulemused näitavad klassi- ja soolisi erinevusi, nt töötavatel naistel on teistega võrreldes märksa vähem vaba aega, see aga takistab ühiskonnaelust osavõttu ja mitmekesisist ajaveetmist.

Närvi, Johanna. Negotiating care and career within institutional constraints – work insecurity and gendered ideals of parenthood in Finland // Community, Work & Family. Vol. 15 (2012), no. 4, p. 451-470.

Artiklis käsitletakse laste eest hoolitsemist ja karjääri Soome sooliselt võrdse perekonnapoliitika ja tööhõive paindlikkuse (osaajaga töö, ajutine töö) tingimustes, aluseks 29 poolstruktureeritud intervjuud lastevanematega. Tulemused näitavad, et meeste ja naiste eri eelistused peegeldavad tööturu ebastabiilsust ja vanematevahelise tööjaotuse kultuurinorme.

Refereerinud Mai Vöörmann ja Tiina Tammiksalu